

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus hindas taastuenergia toetussüsteemi vastavust põhiseadusele

Riigikohus hindas taastuenergia toetussüsteemi vastavust põhiseadusele

15. Detsember 2015

Riigikohtu üldkogu leidis tänases otsuses, et tarbija kohustus maksta taastuenergia tasu läbi võrguettevõtja, on põhiseadusega kooskõlas. Riigikohus ei hinnanud tänast taastuenergia tasu suurust, vaid vaidluse all oli enne 2012. aasta märtsi kehtinud toetussüsteemi põhiseaduspärasus.

Kohustusliku taastuenergia tasu maksmise eesmärk on taastuenergia tootmise edendamine. Sellega täidetakse nii Euroopa Liidu õigusega Eestile pandud kohustust, eesmärki edendada keskkonnasäästlikumat elektrienergia tootmist kui ka eesmärki tagada energiajulgeolekut. Taastuenergia tasuga toetatakse neid tootjaid, kes toodavad elektrienergiat taastuvatest energiaallikatest või tõhusal koostootmise režiimil.

Põhiseaduse § 113 kohaselt peab kõik avalik-õiguslikud rahalised kohustused kehtestama Riigikogu. Praeguses asjas on taastuenergia tasu suurust kujundavad kriteeriumid kehtestatud Riigikogu poolt vastuvõetud õigusaktiga ehk elektrituruseadusega.

Seega on taastuenergia tasu maksmise kohustus ette nähtud seadusega ja kuigi tasu kogub ning maksab toetustena välja põhivõrguettevõtja, s.o eraõiguslik juriidiline isik, on taastuenergia tasu avalik-õiguslik tasu põhiseaduse mõttes.

Riigikohus märkis, et ehkki kohustus edendada taastuenergia tootmist tuleneb Euroopa Liidu direktiivist, jätab Euroopa Liidu õigus liikmesriikidele ulatusliku otsustusõiguse selle üle, kuidas seda eesmärki saavutada. Oluline on, et taastuenergia tasu kasutatakse keskkonnasäästlikuma elektrienergia tootmise rahastamiseks ehk rangelt sellel eesmärgil, milleks seadusandja on selle kehtestanud. Samuti ei tohi tasu määr olla põhjendamatult kõrge.

Riigikohus möönis, et taastuvatest energiaallikatest elektrienergia tootmine on üldjuhul kulukam kui elektrienergia tootmine fossiilsetest allikatest. Seetõttu ei ole taastuvatest energiaallikatest elektrienergia tootmist tõenäoliselt võimalik alustada ilma toetussüsteemi või soodustusteta. Riigikohus tugines taastuenergia toetuste suuruste ülemäärasuse välistamisel Euroopa Komisjoni seisukohale. Kuna neid ei peetud ülemäärasteks, toetussüsteem on asjakohane ja taastuenergia tasu suurus ei riivanud ülemääraselt isiku omandipõhiõigust, oli regulatsioon põhiseadusega kooskõlas.

Samuti rõhutas Riigikohus, et muudatused elektri turuhinnas või muudes tähtsust omavates asjaoludes võivad kaasa tuua, või on juba toonud, olukorra, kus taastuenergia toetused ja nende finantseerimiseks kehtestatud tasud on põhiseaduse mõttes ülemäärased.

OTSUS 3-2-1-71-14 [1]

Merje Talvik
Kommunikatsiooniosakonna juhataja
Riigikohus
Tel. 7309042; 5333 9846

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-hindas-taastuenergia-toetussusteemi-vastavust-pohiseadusele#comment-0>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/?id=11&tekst=222579769>